

Lánovský občasník

Ročník 2 Číslo 3 - červen 2004

Úvodní slovo ředitele. Milí žáci, vážení rodiče a přátelé naší školy! Další školní rok se nachýlil ke svému konci, pro žáky deváté třídy končí období dětství, rozcházejí se z naší obce do světa. Můžeme jen doufat, že vše, co se v naší škole naučili, dokáží dobře uplatnit v přípravě na budoucí profesi. Všem ze srdce přejí, aby se jim dařilo a aby se splnila většina jejich tužeb a přání. Zároveň doufám, že na lánovskou školu ani obec nezapomenou a že se sem ze světa budou často vracet.

Devátá třída ve školním roce 2003-2004. V horní řadě zleva Lucka Marečková, Mirek Mazanec, Honza Hlava, Pavlína Mikulová, Pavel Horák, Jakub Malínský, Ivan Souček, Martin Máslo, Zdeněk Voňka, Pavel Holubec, Honza Huška, Radek Lešák; na bobku sedí Zuzka Vanzlová, Martina Horáková, Jana Valešová, Klára Blažková, Martina Vydrová, Kateřina Novotná, Renata Šretrová, Bára Kapiasová a Kristýna Kholová. Ležící je pan třídní učitel Bohumil Vaňouček. Na fotografii chybí Milan Lissner. (foto Čermáková)

Venuše a Slunce. Dnes 8. června probíhal přechod planety Venuše přes Slunce. Sledovali jsme ho s paní učitelkou Čermákovou a s panem učitelem Vaňoučkem, kteří nás na tento jev upozornili. Přechod Venuše přes Slunce trval od 7.20 hod. do 13 hod. Na jeho pozorování jsme si přinesli přeloženou disketu nebo sklíčko na sváření, aby nás nebolely oči. Slunce vypadalo jako velká oranžová koule a Venuše jako černá tečka, která po něm běží. Moc se mi to líbilo.

Josef Jančula, 6. třída

Labe - ryby volají SOS, my také! Největší řeka v České republice čelí v poslední době velkému znečištění. I když se za poslední roky neustále zlepšuje ekosystém vod, najdou se „někteří“ jedinci, kteří do řek odhazují různé předměty od elektrických spotřebičů po nebohé mršiny zvířat. Těmito činy potom trpí nejen fauna a flóra obývající toky nebo břehy řek, ale také my lidé.

První větší labský přítok Malé Labe protékající naší obcí Lánov se stává skládkou odpadů. Například na křižovatce v Lánově plavou ve vodě PET láhve, Tetra Pak krabice, konzervy a další věci. Pod mostem u školní jídelny jsou zase pohozeny kusy zrezavělých tyčí. Skoro vše co je jmenováno, se může bez větších problémů recyklovat. Zamysleme se všichni nad sebou a společně chraňme životní

prostředí. Jen tak se nám příroda odvděčí a naše generace bude mít možnost žít plnohodnotný život.

Kateřina Marečková, 7. třída

Výlet do Josefova. 27. května jsme se zúčastnili exkurze do Josefova. Byl to celodenní výlet hlavně do pevnosti v Josefově, ale navštívili jsme i několik muzeí. Například vojenské muzeum věnované české armádě od legionářů až po moderní dobu nebo železniční muzeum s parními lokomotivami.

Hlavní část byla věnována pevnosti. Prošli jsme asi kilometr dlouhý úsek v podzemí. Ti, kdo neměli baterky, dostali svíčky. V pevnosti nás také čekaly různé hry, jako třeba střelba ze vzduchovky nebo procházka podzemím jen se svíčkou, kterou nám stejně někdo sfoukl. Někteří z nás měli baterky, ale ty jim byly sebrány po cestě. a tak musel každý jít potmě.

Nejlepší z celé exkurze byly výstřely z dobového děla a hmoždíře. Dělo odpálili muži v uniformách rakouských dělostřelců, ale hmoždíř si mohl odpálit někdo z nás zatáhnutím za provázek.

Co se mi líbilo a co bych vytknul? Líbilo se mi, že jsme si neodnesli jenom teorii jako ze školních lavic, že jsme zažili rámus pravého děla a že jsme mohli lézt do lokomotiv, jak se nám zachtělo. Pořadatelům bych nevytkl nic. Jen z naší strany kazili den někteří méně inteligentní žáci. Učitelskému sboru nemohu vytknout nic, což mě velice mrzí.

Po celém dni jsem byl rád, že jsem zase doma.

Martin Máslo, 9. třída

Sám sebou na Janově hoře, penzión Jasná. Na konci dubna odcestovali naši sedmáci na Janovu horu nedaleko Benecka. Čekal je dvoudenní zajímavý program s lektorkami Zdenkou, Gábinou a policistkou Renatou.

Jak se sedmákům akce líbila, jsme se zeptali Kateřiny Marečkové (KM) a Bány Lemberkové (BL).

Jaký byl program semináře, co všechno jste zažili?

KM: Program se týkal zejména návykových látek (drogy, alkohol, cigarety), v průběhu zábavných činností jsme se dozvídali o nebezpečných účincích těchto látek na lidský organismus.

BL: Policistka Renata nás informovala, jaké mohou být následky šikany z trestněprávního pohledu. V rámci různých aktivit jsme se učili, jak šikanu rozpoznat, jak se jí bránit a jak bránit ostatní.

Gábina, civilním povoláním violoncellistka, s vámi zkoušela relaxační a odpočinkové techniky. Můžete nám něco z prožitého prozradit?

BL: Učili jsme se autosugescí regulovat teplotu těla. Pomocí počítání do čtyř, osmi, šestnácti, dvaatřiceti jsme se plynule nadechovali a vydechovali tak, jako to dělají jogini v Tibetu.

KM: Meditovali jsme za doprovodu orientální hudby, Gábina nám popisovala situaci, kterou jsme si měli představit (zelená louka, stavba domečku, kamarádi..). Někteří z nás dokonce usnuli.

Mnohé aktivity se odehrávaly v plenéru neboli venku. Počasí nám našťastí přálo, o čemž svědčí krátké rukávy i kraťasy. (foto Bartoš)

Hlavní slovo měla Zdenka (doktorka Kašparová). Jaké činnosti jste absolvovali na jejích lekcích?

KM: Viděli jsme „Kufřík plný drog“ a dozvěděli jsme se o špatných účincích nejrůznějších látek na naše tělo i mysl. Překvapilo nás, že na muže účinkuje alkohol jinak než na ženy.

BL: Dozvěděli jsme se a na vlastní oči jsme viděli, že mozek kuřáka je menší než mozek člověka, který nekouří. Pomocí jednoduché hry Stavba města jsme zjišťovali, co vlastně je pro nás důležité.

Jak se vám líbila noční hra?

BL: Na stanovištích se zapálenou svíčkou jsme nacházeli čísla a slova. Ze slov jsme měli sestavit přísloví, čísla tvořila příklad. Všem se podařilo oba úkoly splnit.

KM: Cílem hry bylo procvičení postřehu a rychlého uvažování.

Janova Hora je krásné místo po celý rok. Jak se vám líbilo prostředí semináře a chata?

KM: Přišli jsme tam na jiné myšlenky, byl tam klid a okolo je krásná příroda s čistým vzduchem.

BL: Na Janově Hoře je velká farma huculských koní. Mohli jsme je krmit a pohladit si je. Jídlo na chatě nám chutnalo a líbilo se nám tam.

Ptal se: Martin Bartoš

Víte, že...

§ ...Lánov s Dolním Lánovem byly kdysi nejdelším sídlem na světě? Na konci Horního Lánova totiž stávala hospoda **U severního pólu**, v Dolním Lánově jste se mohli občerstvit v lokále **Na konci světa**.

§ ...Od 5. června mohou **milovníci horské cyklistiky** využívat speciální autobusovou linku, která přepraví až 15 ks kol? Linkou se dostanete prakticky do všech významných středisek Krkonoš v sobotu, neděli a ve svátek. Během letních prázdnin bude cyklolinka fungovat také v úterý a ve středu.

§ ...Naše **Krkonošovy děti** se objevily v tisku i televizi jako hlavní aktéři reportáží o záchraně migrujících žab?

§ ...**Lucka Marečková** vystoupila jako sólistka na zobcovou flétnu v programu vydařeného koncertu ve vrchlabském klášterním kostele?

§ ...Výtvarné práce **Veroniky Nechanické** jsou vystaveny v augustiniánském klášteře ve Vrchlabí v rámci přehlídky výtvarné sekce vrchlabské základní umělecké školy?

§ ...**Lucka Klusová** se v polovině května v Náměstí nad Oslavou stala mistryní republiky v pétanque v kategorii žen? Zároveň tím vybojovala letenku do Las Palmas – letoviska na Kanárských ostrovech. Zde bude Českou republiku reprezentovat na mistrovství světa. Držíme palce.

Stalinizace Dolního Lánova v roce 1952 – pět dělnické třídy.
Řízené procesy, které sloužily k zastrášení venkovského obyvatelstva a bezproblémové konfiskaci majetku, zejména půdy, zemědělských strojů i živého inventáře, se nevyhnuly ani našemu údolíčku. Oběťmi se stalo sedm „rozvratníků a nepřátelů“, kteří stanuli před vrchlabským soudem (cituji z Paměti Dolního Lánova, autor Václav Sovák):

Jiří Farský, zemědělec-vesnický boháč, č.p. 89.

Jan Schejbal, chamtivý obchodník, č.p. 224.

Jan Gregor, topič, umělé vlákno n.p. Rudník, bytem č.p. 60.

Josef Pavlič, syn rolníka, č.p. 89.

Alexandr Veselý, papírenský dělník, č.p. 54, všichni z Dolního Lánova, dále:

Jaroslav Benecký, topič umělé vlákno n.p. Rudník.

Jaroslav Hofman, chemik umělé vlákno n.p. Rudník.

Z čeho byli obviněni: (opět cituji) **chtěli** zabránit postupující socializaci, **chtěli** zabránit tvoření a rozvoji našich JZD (pro mladší: jednotných zemědělských družstev)

nechtěli dovolit dobrým (zde mělo být drobným) a středním rolníkům, aby se stali jejich členy. Trnem v očích byla jim dobrá práce našich dělníků v závodech. **Chtěli** ochromit výrobu zničením cenných strojů a neštíteli se k dosažení svých

cílů použití nejen výhrůžných dopisů a zastrásování, ale i surového týrání, přepadů s pistolí v ruce, a byli by i vraždili, kdyby jim v tom nezabránil zásah bdělých orgánů, které tyto zatklý několik hodin před spácháním vraždy (konec citace). Kronikář Sovák se dále podrobně rozepisuje o veškeré zamýšlené (spíše smyšlené) protistátní činnosti. 20. září 1952 se konal soud, který vyměřil obžalovaným vysoké tresty: doživotí dostali Farský, Gregor a Schejbal, zároveň navždy ztratili občanská práva. Důkazní řízení tenkrát kopírovalo procesy v tehdejší Sovětském Svazu, kdy k odsouzení stačilo jen jakési podezření nebo zlý pohled. Vyslovení vlastního názoru se rovnalo sebevraždě.

Pavlič a Veselý putovali do vězení na 12 let, Hofman na 7 let a Benecký na 20 let. Veškerý majetek odsouzených propadl státu, Schejbalovi a Farskému napařili ještě pokutu ve výši 50 000 Kč. Se soudem přímo souvisí akce, kterou kdosi v obci rozpoutal a které se zúčastnilo mnoho lidí, z nichž někteří dodnes žijí – podepisování petice za trest smrti pro obviněné. Hrozná věc, svědčící o morálce tehdejší doby.

Gregor je pradědečkem našeho žáka Marka Čermáka, inspirací pro napsání článku pro mne bylo osobní setkání s dcerou pana Gregora a informace o odhalení památníku obětem kolektivizace v květnu tohoto roku v Praze (první svého druhu u nás). **Martin Bartoš**

Elitní letec z Dolního Lánova.(Neue Trautenauer Zeitung, 1. červenec, str. 6). Trutnovské noviny informovaly o vyznamenaných hrdinech 1. světové války. Polní pilot pan Gottfried Russ, syn mistra kolářského Josefa Russe z Dolního Lánova, psal svým rodičům, že obdržel vysoké válečné vyznamenání – zlatou medaili za statečnost. Zároveň si ho díky leteckému umění vybral následník rakouského trůnu jeho císařská výsost arcivévoda Karel

František Josef jako pilota pro inspekční let nad frontovými liniemi. Mladý polní pilot přeletěl s následníkem trůnu ruská postavení. Na památku obdržel od arcivévodý obraz s vlastnoručním podpisem.

Článek se zmiňuje také o učiteli Františku Meissnerovi, který bojoval v severní Evropě a obdržel vyznamenání spolu s povýšením na nadporučíka.

Noviny zároveň varovaly obyvatelstvo před přijímáním „zaručených“ zpráv z fronty o svých synech či otcích, o jejich zraněních či dokonce smrti. Osoby, které podobné zprávy šířily, jsou novinami definovány jako lidé bez srdce a svědomí, kterým činí potěšení oznamovat ostatním špatné zprávy.

(Gottfried Russ i Franz Meissner se z války vrátili domů, jejich jména tedy nenajdeme na mramorových deskách při vchodu na dolnolánovský hřbitov. Jmen je tam celkem 78, ne všichni tedy měli podobné štěstí.)

Martin Bartoš

Jedenáctého června slavily Krakonošovy děti společně s Rádiem Kulíšek neuvěřitelných deset let své existence. Krakonoš, jejich tatík, u toho samozřejmě nemohl chybět. Ochoťně pózoval i fotografům a mně se ho podařilo zachytit v družném rozhovoru s paní Rojťovou. (foto Bartoš)

Žakovské perličky:

- ☉ Subtropické ovoce: palmy, fikus, orchideje.
- ☉ Kdo byl ... král cizinec? Byl to Jan Lucemburský a říkalo se mu tak proto, že v Čechách vůbec nebyl a České království mu sloužilo jako královská kasa.
... král zlatý? Byl to král, který těžil zlato z dolů a byl velmi bohatý.
... král železný? Těžil železnou rudu a nechal vyvážet železnou rudu do jiných měst (států).
- ☉ Podmínky života na Zemi jsou: půda, světlo, teplo ... a elektrárny.
- ☉ Hlad mám celý den. (Mirek Bruna)
- ☉ Fuj, tady to smrdí – asi, jak tak rychle píšu. (Petr Jeništa)
- ☉ Starostové mi nedaly spát. (Lucie Venclová)
- ☉ Otázka učitele: Proč znamená přemnožení jelenů pro les škodu? Odpověď Patrika Fischera: Že budou všude shazovat parohy.
- ☉ Rybky seděly, vydry kvákaly. (Veronika Tomíčková)
- ☉ Otázka učitele: Které technické zařízení umožnilo větší rozvoj vzdělanosti té doby? Odpověď Lucky Venclové: Vaření piva.
- ☉ Otázka učitele: Kdo byl Jan Ámos Komenský? Odpověď žáka: Ředitel národa.
- ☉ Otázka učitele: Jak vznikala před dávnými věky orná půda? Odpověď Matěje Živnůstky: Že zaseli hlinu na pole.

Představení na Střelnici. Ve středu druhého června jsme se všichni z druhého stupně vydali do Vrchlabí na Jana Buriana. Jan Burian je známý český písničkář. Zahrál nám plno hezkých písniček a povídal o tom, kde všude cestoval. Byl v hodně zemích, například na Islandu, v Africe, v Chile. Pro druhou polovinu představení jsme mu napsali otázky a on nám na ně odpověděl, a tak jsme se o něm dozvěděli víc. Některé otázky šly až na tělo, ale odpověděl celkem vtipně na všechny. Představení se mi líbilo a myslím, že i ostatním. A kdo si ho bude chtít ještě někdy poslechnout, tak v televizi má svůj vlastní pořad – Posezení s Janem Burianem. Nebo si na něj můžete někdy zajít na Střelnici, až zase přijede.
Pavína Mikulová, 9. třída

Literární okýnko. Již potřetí zdravím Vás všechny, příznivce mého Literárního okýnka Lánovského občasníku. Co jsem v literárním světě objevila pro Vás zajímavého tentokrát?

Já jsem se opět setkala s géniem. Samozřejmě ne osobně, protože právě tuto možnost setkání s ním jsem jako studentka gymnázia propásala. V době, kdy Bohumil Hrabal vysedával ve své oblíbené pražské hospůdce a byl ochoten rozmlouvat s námi „přízemníky“ svým pábitelským způsobem, jsem si plně neuvědomovala konečnost našeho pozemského žití. Jsem tedy vděčná za každé nepřímé setkání s ním. V posledním květnovém víkendu jsem tradičně navštívila festival Muzika Paka, kde brněnské divadlo Husa na provázku uvedlo svou adaptaci Hrabalových Tanečních hodin pro starší a pokročilé. Tři herci během dvou hodin nechali diváky nahlédnout opravdu něžně svérázným způsobem do kouzelného a zároveň tak obyčejného světa Hrabalových postav. Pokud jste neměli tu možnost shlédnout představení, vezměte do rukou knihu a nechte se unést do rozmanitého světa strýce Pepina.

Mé další literární zastavení nebude opět primárně knižní, ale s literaturou nepochybně souvisí. V edici Českého rozhlasu jsem objevila na zvukových nosičích zpracovanou mnou oblíbenou divadelní hru Bílá nemoc Karla Čapka. Na MC či CD nosiči máme možnost prožít dramatický příběh nejen fatálně odvážného dr. Galéna, ale i osudy dalších postav dramatu, které je i dnes silným a poutavým příběhem.

Víte, co to znamená, když se řekne Pandořina skříňka, Ikarův pád, Achillova pata, Sodoma a Gomora či Tantalova muka? Pokud netušíte a vždy si připadáte hloupě, když někdo těmito úslovími disponuje, tak právě pro Vás vydalo nakladatelství Albatros 3. doplněné vydání publikace s názvem Zakopaný pes anebo o tom, proč a kde vznikla některá slova, jména, rčení, úsloví, pořekadla a přísloví od Bedřicha Fučíka a Jindřicha Pokorného. Tato poučná kniha je napsána opravdu zábavnou až žertovnou formou, kterou doplňují roztomilé ilustrace Václava Kabáta.

Závěrem Vám chci popřát krásné prožití letních dnů a věřím, že právě v nadcházejícím období se Vám podaří uzmout si trochu času k literárnímu rozjímání.

Nina Krčmářová

Jak ve školní jídelně? Vás, kteří platíte obědy hotově, informuji o termínu pro zaplacení dětských obědů na měsíc září: přímo ve školní jídelně lze obědy uhradit od 23. srpna do 27. srpna vždy mezi devátou a jedenáctou hodinou. Nadále platí výzva, abyste se pokusili omezit pohyb hotových peněz mezi Vámi a naší organizací zřízením trvalého příkazu na měsíce srpen až květen (cca k 25. každého měsíce) ve výši 300,-Kč. Jako variabilní symbol je třeba uvádět osobní číslo dítěte. Dobrou chuť!

Za kulturou do Vrchlabí

ČERVENEC

Pátek 2. července

Přijďte přivítat léto a prázdniny se skupinou Bůhví Ondřej Brzobohatý – klávesy, zpěv (známý z pořadu Česko hledá SuperStar)
Karel Pičman – trubka
Martin Hrubý – kytara, zpěv
Pavel Trojan – baskytara
Jaromír Telenský – bicí
Zahrada KD Střelnice ve Vrchlabí. Začátek ve 21 hodin.
V případě nepříznivého počasí se koncert uskuteční v sále.
Vstupné 69,-- Kč.

Sobota 3. července

Koncert skupiny Telegraph
Nám. TGM Vrchlabí v 10 hodin.

Neděle 4. července

České violoncellové duo – Jitka Vlašánková a Petr Hejný
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Sobota 10. července

Koncert skupiny Evergreen Dixieland Band z Nové Paky
Nám. TGM Vrchlabí v 10 hodin.

Neděle 11. července

Koncert
Dagmar Vaňátková – soprán, Jiřina Pokorná – varhany
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Sobota 17. července

Koncert dechové hudby Horalka
Nám. TGM Vrchlabí v 10 hodin.

Neděle 18. července

DUO SERAPHIN
Jana Semerádová - příčná flétna, Monika Knoblochová
cembalo
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Sobota 24. července

Vrchlabský jarmark
Nám. TGM Vrchlabí v 9,00 hodin. Bohatý kulturní program.

Neděle 25. července

Koncert
Stanislava Syrková – varhany
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Sobota 31. července

Koncert skupiny Telegraph
Nám. TGM Vrchlabí v 10 hodin.

SRPEN

Neděle 1. srpna

Kvarteto Bohuslava Martinů
Lubomír Havlák – housle, Petr Matějka – housle, Jan Jiša –
viola, Jitka Vlašánková - violoncello
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Neděle 8. srpna

Koncert
Michal Hanuš - varhany
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Lánováci, nenechte si ujít!!!

Sobota 14. srpna

Koncert dechové hudby Horalka

Nám. TGM Vrchlabí v 10 hodin.

Neděle 15. srpna

Koncert
Martin Matyska - varhany
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Sobota 21. srpna

Koncert skupiny Evergreen Dixieland Band z Nové Paky
Nám. TGM Vrchlabí v 10 hodin.

Neděle 22. srpna

Penquin Quartet
František Souček - housle, Petr Střížek - housle, Petr
Holman - viola, Vladimír Fortin – violoncello
Kláštérní kostel ve 20 hodin. Vstupné 50,-- Kč.

Sobota 28. srpna

Hudební noc – rozloučení s létem a prázdninami
rock – punk
Začátek v 19 hodin.
Zahrada KD Střelnice, v případě nepříznivého počasí v sále
Střelnice.

Letem světem

**Děti ze ZŠ a MŠ Lánov zvou všechny rodiče,
sourozence, babičky, dědečky a ostatní přátele
školy na závěrečné vystoupení.**

**Čtvrtek 24.6.2004 od 16⁰⁰
Kulturní dům v Dolním Lánově**

Za kolik: Vstupné dobrovolné

Moderátoři: Petr Polák, Pavel Mašek

Uvidíte vystoupení všech tříd i dětí z mateřské školy.

Hezké prázdninové zážitky přejí všem pravidelným i nepravidelným čtenářům našeho občasníku zaměstnanci ZŠ Lánov. Čtvrté letošní číslo si budete moci přečíst hned na začátku školního roku, bude obsahovat důležité informace, rodiče, nezapomeňte si ho od svých potomků vyžádat!

Kontakt: zslanov@iol.cz, na vyžádání zašleme občasník i prostřednictvím e-mailové pošty.